

☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Методиката „Работа в малки групи“ – дидактическа характеристика

*Доц. д-р Здравка Радинова, дм
Медицински университет – Плевен*

Малките групи

- **Малките групи** са част от социалната среда, в която се осъществява човешката дейност (жизнена и професионална)
- Малката група от хора определя социалното поведение, мотивите за извършване на дадена дейност, и формирането на личността на човек
- **Брой студенти:** 2 – 10, оптимално от 5 – 8, най-добре 5 - 6

Видове малки групи

Според Л. Десев малките групи биват:

- **В зависимост от устойчивостта по време на функциониране**
 - временни
 - относително постоянни
- **В зависимост от степента на интеграция**
 - сплотени
 - слабо сплотени
 - конфликтни
- **В зависимост от взаимоотношенията помежду им**
 - интравертни - ориентирани „навътре“
 - екстравертни - ориентирани „навън“

Роля на преподавателя в малката група

- **Предварителна подготовка на методически материали** - учебни задачи, тестове и др.
- **Играе ролята на модератор**
- **Стимулира търсене на нестандартни решения**
- **Насочва групата към дискусия чрез търсене на решения с аргументи.** Използват се следните методи: проблемно обучение, решаване на ситуационни задачи, игра на роли, беседа, дискусия, „мозъчна буря“, дебат, рационална работа с учебник, книга и друга помощна литература, работа в малки групи и др.

Дидактически материали

Дидактическите материали, които се използват изискват да са с добре дефинирани учебно-възпитателни цели

- Могат да се използват самостоятелно в отделен курс или част от курс или могат да допълват традиционното обучение
- Биват:
 - материали за самостоятелно учене
 - клинични задачи, проблемни ситуации или казуси
 - учебни материали за развиване на специфични умения и навици – модели, мулажи, симулации
 - специално подготвени проблеми за групова дискусия или ролеви игри

Фази на груповия процес

Динамика

- **Формиране** – събиране на групата, запознаване. На всеки етап, при включване на нови членове в групата, се налага връщане в първа фаза
- **Разпределяне** – изясняване на ролите в групата и целите – на всеки етап при възникване на конфликт и борба за надмощие/власт, се налага връщане в тази фаза
- **Насочване** – определят се правила за групова работа – недостатък в работата на модератора налага връщане в тази фаза
- **Действие** – работа по конкретни задачи за постигане на целите, развитие на участниците
- **Разпадане** на групата

Проблеми при работата в малки групи

В една група – лидер, последователи, опозиция, напълно безразлични

- Идентифициране на проблемите в групата
 - Съпротива
 - Пасивност
 - Напрежение
 - Конфликтност
 - Борба за власт/надмощие: лидер – интелектуален и емоционален
 - Други
- Разрешаване на проблемите
- Власт и авторитет в групата

Форми на съпротива

- **Конкуриране** (съперничество) – студентите помежду си или с преподавателя
- **Съглателство** – последователите, без инициатива, присъединяват се към лидерите
- **Саботаж** – нарушаване на правилата за работа, отклоняване на вниманието на групата, задаване на безсмислени въпроси
- **Мълчание** – безмълвие – лъжлива представа за значимост изгражда
- **Мислене** (разсъждаване) – прикрива се невъзможност за адекватен отговор, реакция
- **Действие** (активност) – недообмисляне, липсва прецизност

Работата в малки групи създава условия, но и изисква от обучаваните

- **по-висока активност за учене, мотивация за учене**
- **формира навици и умения за работа в екип**
- **индивидуална отговорност в груповата работа**
- **изгражда умения за критично мислене и решаване на проблеми** (професионални, клинични, медицински, здравни)
- **формира навици за непрекъснато учене и поемане на отговорност за собственото учене** (това заляга в основата на СДО и идеята за непрекъснатото медицинско образование)
- **изгражда личностни качества**
- **способности за извършване** на различни по сложност и **разнообразни учебни дейности** в рамките на едно учебно занятие
- **формира умения за общуване** (комуникативни умения)

Предимства на методиката „работа в малка група“

- В сравнение с традиционните дидактически технологии тя дава възможност за:
 - използване на програмирани учебни материали
 - индивидуален подход на обучение
 - работа със собствен темп и план
 - обективна оценка и самооценка на учебните резултати
 - интензифициране на учебния процес
 - повишаване качеството на подготовка на здравните кадри

☞ ☛ ☞ ☛ ☞ ☛ ☞ ☛ ☞

Самостоятелна работа на студентите – видове управление

Определение

- Целенасочена, предварително планирана и организирана, **под непрякото ръководство на преподавателя дейност**, която учащите се съзнателно изпълняват в съответствие с поставена цел, като **преодоляват трудности** със собствени усилия
- Форма, метод, средство, прием

Самостоятелна работа на студентите

- Основа на всяко образование, особено на висшето
- Изисквания за максимална ефективност:
 - Да отговаря на поставените цели
 - Да е съобразена с възрастта и познавателните възможности
 - Достъпна и системна, като се степенува по трудност
 - Ясни предварителни инструкции
 - Проверка и анализ от преподавателя

Видове самостоятелна работа

- Според дидактическото предназначение
 - За получаване на нови знания/умения
 - За прилагане на усвоени знания/умения
 - За повторение -----
 - За проверка и оценка на знания, умения и навици

- Дали се извършва в учебно време
 - Аудиторна
 - Извънаудиторна

- По начина на организация
 - Индивидуална
 - Групова
 - Фронтална

Фактори за ефективност

Организационни

- Бюджет на времето (20-40 ч. аудиторна заетост)
- Наличие на необходима учебна литература и пособия
- Материално-техническа база

Методически

- Планиране
- Обучение на методите, които се използват
- Управление от преподавателя

Управление на самостоятелната работа

- ❑ **Методическа помощ и ръководство** от преподавателя
 - Конспект на лекция, работа с учебна литература, разработване на проект, курсова, дипломна работа
- ❑ **Контрол** от страна на преподавателя
- ❑ Поставят се задачи и се научават студентите на **самоконтрол**
- ❑ **Писмено методическо указание** – основно средство за управление